

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSOENGERECHTIGDEN PENSOENFONDS ZORG EN WELZIJN

Algemene
ledenvergadering
Komt allen p.6

Stand van zaken
pensioendiscussie
p.7

Gepensioneerden
onder één koepel
p.8

BPP

Belangenvereniging
Pensioengerechtigden
Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Nummer 1, jaargang 34, 1e kwartaal 2020

Ons pensioen in een nieuw jasje

Auteur: Roelof Jan mulder

Nee, uw blad is niet door het Coronavirus aangetast. Het is gewoon in een nieuw jasje gestoken. Na een aantal jaren is aan de samenwerking met de Nederlandse Bond van Pensioenbelangen, de NBP, een eind gekomen. Gezamenlijk gaven wij de bladen Pensioenbelangen en Ons Pensioen uit, maar dat is nu dus verleden tijd. Wij zijn dankbaar voor de afgelopen jaren waarop wij op een prettige manier met elkaar hebben samen gewerkt. Nu gaan wij op eigen koers verder met een iets kleinere oplage maar met dezelfde redactie en hetzelfde elan. We hopen u ook in de toekomst een mooi en interessant Ons Pensioen te kunnen blijven aanbieden. We kunnen er natuurlijk niet omheen, het Coronavirus heeft ons allemaal in de greep. Ik wil er twee dingen over zeggen. Ten eerste het feit dat IC artsen een leeftijdsgrens van 80 jaar voor de behandeling van acute patiënten wilden gaan hanteren. Alsof tachtig jarigen zouden zijn afgeschreven. In de Tweede Kamer is inmiddels een motie aangenomen die dit verbiedt. En het tweede punt is de invloed die deze Pandemie heeft op de beleggingen van de pensioenfondsen. Daar heeft onze secretaris Cees Michielse al iets over gezegd in de nieuwsbrief maar het kan geen kwaad om hier nog eens te stellen dat de pensioenuitkeringen niet afhankelijk zijn van de waan van de dag. Ook aan dit Virus zal weer een eind komen en ook dan zal de economie zich weer herstellen en zullen ook de beurskoersen weer stijgen. Als de fondsen verstandig zijn en hun pakketten niet verkopen komt op termijn alles wel weer goed. Dat is ook de insteek van het nieuwe pensioenakkoord. Kijk naar de beleggingsresultaten over langere termijn en niet van dag tot dag.

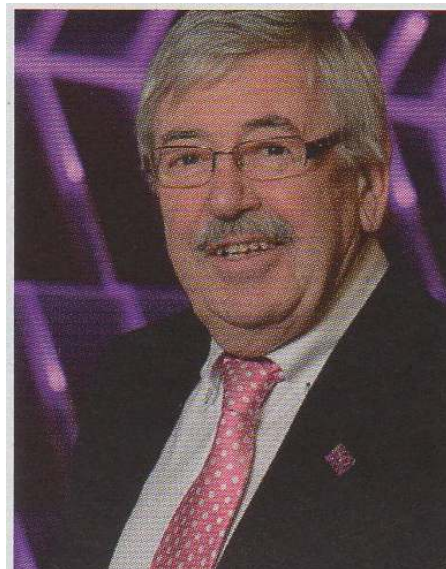
Eindelijk weer zicht op indexeren

Positief is dat kort geleden naar buiten kwam dat ook minister Koolmees eventueel bereid zou zijn van de vermaledijde risicoloze rekenrente af te stappen als berekeningsmethodiek voor de waarde van de uitgestelde verplichtingen van de pensioenfondsen. Eindelijk zult u zeggen. Eindelijk weer zicht op eventueel indexeren maar ook eerder zicht op korten, omdat van de zekerheden in het pensioendomein moet worden afgestapt.

Pensioenuitkeringen niet afhankelijk van de waan van de dag

Een nieuwe methodiek gebaseerd op zowel de rekenrente als ook op de beleggingsresultaten van de fondsen over een langere termijn moet dit allemaal mogelijk maken. Zie ook het artikel "het Geitenpaadje" elders in dit nummer. Ook een uitgebreid interview met Jaap van der Spek, een van de twee voorzitters van de nieuwe grote Koepel Gepensioneerden. Belangrijke ontwikkeling op het pensioenfront. Pierre Thijsssen hoorde van senioren hoe die over onze overheid denken en natuurlijk een vervolg op de interessante treinreis die onze redacteur Eric van Eck maakte naar Nw, Zeeland. En tot slot nog een oproep voor de ALV op 21 april. Daar nog een slag om de arm. Afgesproken is dat het bestuur op 1 april beslist over het al of niet door laten gaan van die vergadering. Iedereen die zich voor de vergadering heeft opgegeven krijgt tijdig bericht. Laten we hopen dat het niet zover komt dat we ook dit initiatief moeten afblazen.

De redactie wenst iedereen veel sterkte de komende periode en vooral : blijf optimistisch!

Ons Pensioen

Inhoudsopgave

- 2 Van de redactie: Ons pensioen in een nieuw jasje.
- 3 Inhoudsopgave en colofon.
- 4 Van de voorzitter. Het is in ons aller belang om de BPP groter te maken.
- 5 Van de bestuursafel. De BPP verwelkomt ruim 80 nieuwe leden en de ontwikkelingen in de pensioendiscussie.
- 6 Oproep voor de Algemene Ledenvergadering op 21 april a.s.
- 7 Het geiten paadje. Of hoe de vastgelopen pensioendiscussie weer vlot getrokken kon worden.
- 8/9 Interview met de voorzitter van de nieuwe Koepel Gepensioneerden, Jaap van der Spek: "Er wordt eindelijk naar ons geluisterd".
- 10/11 Groeiend ongenoegen onder gepensioneerden. Pierre Thijssen peilde de stemming onder gepensioneerden.
- 12 Audrey's DeliCasa. Deze keer gewijd aan de delicatessen van der Kaiser Franz Joseph: Kaiserschmarrn.
- 13 Ouderenparticipatie in de zorg. Er staan ons op korte termijn grote veranderingen in de zorg te wachten.
- 14/15 Terug naar het hofje? Over de penibele woonsituatie voor veel (toekomstige) ouderen.
- 16/17 Met de trein naar Nw. Zeeland. Kan dat? Eric van Eck komt een heel eind!
- 18 Rob van Vredendaal, beoogd nieuw bestuurslid van de BPP stelt zich voor.
- 19 Nieuwsbrief BPP en actuele informatie over het pensioenakkoord.
- 20 Over de BPP.

Colofon

Tijdschrift van de Belangenvereniging PensioengerechtigdenPensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW).
Aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden.

Website:

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Redactie:

hoofd- en eindredacteur Roelof Jan Mulder, tel. 06 53842210, e-mail roelof.j.mulder@planet.nl

redacteurs: Jaap van der Spek, Eric van Eck, Pierre Thijssen

Culinair medewerker: Audrey

Vormgeving: Eric van Eck

Afbeeldingen: Pixabay.com

Druk en verzending: Editoo

Verantwoording

Het ledenblad 'Ons Pensioen' is het contactorgaan van de BPP en verschijnt vier keer per jaar. De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van het verenigingsbestuur. De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en divers perspectief te behandelen. Het is aan de lezer om zelf tot een oordeel te komen.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan mits met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Bijdragen kunnen worden gezonden naar roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor de reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarvoor vooraf met de inzenders te overleggen. De redactie werkt met een redactiestatuut.

Het voorjaar komt eraan

Auteur: Liesbeth Schaap

Op het moment dat ik dit schrijf zitten we middenin de Corona crisis. En is het nog zeer onbestemd hoe we daar uit komen. Wel is duidelijk dat onze achterban, onze leden, de senioren in dit land extra moeten oppassen. Houdt u zich daarom vooral aan de aanbevelingen die vanuit de overheid en het RIVM naar ons toe komen. De ervaringen in het buitenland leren dat vooral de ouderen tot de risicogroep behoren.

Nu iets heel anders. U en ik zien om ons heen dat het voorjaar niet echt ver weg is. Zo hoorde ik vandaag een koolmees fluiten alsof het al voorjaar is. Helaas hebben de weergoden ons niet een echte winter met sneeuw en ijs gegeven, maar een kwakkelwinter met storm en regen en waterkou. We doen het er echter maar mee omdat er niets te kiezen valt als het over het weer gaat. Het overkomt ons. Gelukkig wordt het volgende week mooier weer en vooral warmer en zonniger, de vijand van het virus heb ik begrepen. Toch nog een lichtpuntje.

Deze gedachten brengen mij in het huidige pensioenland. Er gebeurt van alles achter diverse deuren. Inmiddels weten wij dat de korting voor dit jaar niet is doorgegaan en daarmee is het onderhandelen over toekomstige mogelijkheden voor wat betreft de pensioenregelingen redelijk onbelast gebleven. Het verschil met het weer is dat hier wel een mogelijkheid tot inspraak en keuzes maken geldt, onder andere voor de gepensioneerden en onder andere door onze BPP en de nieuwe Koepelorganisatie Gepensioneerden, waar ons bestuurslid Jaap van der Spek een van de twee voorzitters van is. Dat is prima en wordt ook benut via de zgn. klankbordgroep. Het zal nog tot ver in het voorjaar dan wel de aanstaande zomer duren alvorens enige contouren van een

nieuw pensioenstelsel zichtbaar worden. Mijn hoop blijft dat er te zijner tijd een uitkomst zal komen die voor alle generaties acceptabel zal zijn. Er zal nog hard gewerkt moeten worden om daar te komen. We gaan het meemaken en houden vinger aan de pols. Het vinger aan de pols houden telt steeds en aanhoudend ook voor ons ledenaantal. Ook daar is door u en mij een keuze te maken door anderen aan te sporen lid te worden en te blijven van onze belangenvereniging. Veel dank aan alle nieuwe (partner) lidmaatschappen over de afgelopen maanden. Het is in ons aller belang de BPP groter te maken, dus zegt het voort, zegt het voort. Hoe meer leden hoe meer invloed! Een deel van u zal naar onze Algemene Ledenvergadering komen. Op 21 april in Doorn. Daar gaan we u informeren over de laatste stand van zaken. Dus als u zich nog niet opgegeven heeft doe dat dan alsnog. Zie de aankondiging elders in dit nummer. Voor het zover is wens ik u ondanks alles een mooi begin van het voorjaar toe waar u straks hopelijk weer volop van kan genieten.

Ik doe dat ook. In het vroege voorjaar naar buiten gaan om te kijken naar alles wat weer een nieuwe start maakt. Wat dat betreft kan ik hier in mijn woonomgeving in het midden van Gelderland mijn lol op. Op de grens van de IJssel en het grote Veluwebos valt veel te zien en te ontdekken. Zeker nu ik gepensioneerd ben kan en wil ik hier volop van genieten en zoals u weet, meestal per fiets. Heerlijk! Laten we hopen dat dat straks allemaal weer kan en dat we dat vermaledijde virus snel onder controle krijgen. Dat is op dit moment mijn grootste wens.

De pensioendiscussie: Er gebeurt van alles achter de diverse deuren'.

BPP verwelkomt ruim 80 nieuwe leden

Auteur: Cees Michielse

Op het moment dat wij dit schrijven zijn de eerste twee maanden van 2020 voorbij en heeft het bestuur al weer 2 keer vergaderd. Ook tussentijds zijn er tal van bestuurlijke activiteiten en ontwikkelingen geweest waarvan het de moeite is die in dit bericht te verwerken.

Vorbereiding alv bijna afgerond

Veel van de voorbereidingen voor onze ALV op 21 april in Doorn zijn inmiddels afgerond. Elders in dit blad treft u de laatste informatie aan en een laatste oproep om zich nog aan te melden als deelnemer als u dit nog niet heeft gedaan.

Bestuursvergadering in aanwezigheid Mariette Simons

In het bestuur van PFZW heeft vanuit de groep gepensioneerden Mariette Simons zitting, die weliswaar net als alle bestuursleden tot taak heeft tot een evenwichtige belangenafweging bij de diverse beleidsterreinen te komen, maar toch in het bijzonder zorgt dat eventuele specifieke belangen van de gepensioneerde deelnemers voldoende aandacht krijgen. Daarom heeft het bestuur twee keer per jaar overleg met haar, waartoe Mariette de normale bestuursvergaderingen dan bijwoont.

Natuurlijk hebben wij stil gestaan bij de ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord, extra aandacht gevraagd voor de nog steeds dreigende situatie dat eind dit jaar toch nog in onze ogen onnodige kortingen dreigen en aandacht gevraagd voor de positie van onze organisatie in het kader van de ledenwerving. Wij hebben daarbij opnieuw aangedrongen dat het bestuur van PFZW nog eens opnieuw kijkt naar mogelijkheden om aandacht voor ons te vragen bij de deelnemers die op het punt staan met pensioen te gaan.

Geslaagde ledenwerfcampagne

De eind vorig jaar gestarte campagne

om de partners van onze leden als ze nog niet als zodanig geregistreerd staan in te schrijven als partner lid heeft goed gewerkt. Ruim 60 nieuwe leden heeft dit opgeleverd en wekelijks komen er nog weer nieuwe aanmeldingen binnen. En alle aanmeldingen die voor 1 april van dit jaar binnen zijn hoeven pas voor het eerst in 2021 de verschuldigde contributie van € 5,50 te gaan betalen. Dat werkt dus goed en daarom werd tot een soortgelijke actie besloten voor nieuwe leden. Ook deze actie heeft resultaat, maar nog onvoldoende omdat bij veel potentiële leden onze vereniging niet of onvoldoende bekend is. Toch ook hier een 20-tal nieuwe leden in februari, maar voor een netto ledengroei is meer nodig. Een dringend beroep op u allen om uw oud-collega's die nog geen lid zijn te benaderen en te wijzen op het belang van een sterke BPP juist nu een nieuw pensioenakkoord naderbij lijkt te komen.

Ontwikkelingen pensioendiscussie en website BPP

De onderhandelingen over de wijzigingen in ons pensioenstelsel vinden achter gesloten deuren voortgang. Wij maken ons echter ongerust over het tempo en dringen aan op een akkoord op hoofdlijnen dat ruimte biedt voor maatwerk per fonds. Complex is het omdat de transitie van het huidige systeem naar het nieuwe wel op basis van daarop geënte wetgeving zal moeten plaats vinden. Overheid en sociale partners lijken nog steeds het geheel van de uitwerking aan zichzelf voor te behouden. De Koepel Gepensioneerden die periodiek overleg heeft met hen wijst er echter bij voortdurend op dat sociale partners gaan over de arbeidsvoorwaarde pensioen. Derhalve ook over de inhoud van de regeling en in het bijzonder betreffende de opbouw van nieuwe

rechten en de daarbij behorende kostendekkende premie. Het te voeren beleggingsbeleid en herverdelingsvraagstukken dienen echter te zijn voorbehouden aan de pensioenfondsbesturen met inspraak van de verantwoordingsorganen. Alleen op die wijze is er zekerheid dat het geheel gebeurt op basis van evenwichtigheid en met betrokkenheid van alle deelnemers en gepensioneerden. En wij blijven herhalen: Geen nieuw stelsel zonder draagvlak bij alle deelnemers en dus geen overeenkomst zonder ons maar met ons.

Kijk ook eens naar het tabblad pensioendebat op onze website. Daar vermelden wij de meest recente berichten en deze gehele rubriek is onlangs herschreven.

Voordracht nieuw bestuurslid.

Het bestuur van de BPP stelt voor de heer Rob van Vredendaal te benoemen als bestuurslid ter aanvulling op de bestaande samenstelling van het bestuur. Rob heeft de afgelopen periode al actief deelgenomen aan de bestuursvergaderingen als aspirant bestuurslid en heeft zich in het bijzonder ook ingezet om mede de website te onderhouden. Zijn motivatie staat afgedrukt op pagina 18 van dit blad

Oproep tot aanmelden voor onze Algemene Ledenvergadering

Er is nog een beperkt aantal plaatsen beschikbaar dus wacht niet te lang met uw aanmelding. Het belooft een interessante bijeenkomst te worden met een inleider van formaat in de persoon van professor Bas Werker, verbonden aan Netspar. Het zal gaan over het thema: actuele stand van zaken in het pensioendebat. Aan het forum dat daarop volgt wordt naast Bas Werker deelgenomen door Joanne Kellermann, voorzitter van het PFZW bestuur, en Jaap van der Spek, voorzitter van de Koepel Gepensioneerden. Alle drie goed geïnformeerde en sterk betrokken functionarissen met waarschijnlijk ook wel uiteenlopende opvattingen die dus

borg staan voor een heldere en open discussie met de aanwezigen. Onze secretaris Cees Michielse zal proberen het debat in goede banen te leiden en aan het slot een conclusie te formuleren.

Wilt u deelnemen aan deze bijeenkomst dan is aanmelding daarvoor noodzakelijk. Dat kunt u doen door een schriftelijke aanmelding die u dan moet sturen naar BPP p/a NVOG, Postbus 2069, 3500 GB Utrecht. De voorkeur heeft het echter wanneer u de aanmelding digitaal doet via onze website www.pfzw-belangenvereniging.nl/aanmeldenlv.

Actuele stand van zaken In verband met het coronavirus beslist het bestuur op 1 april over het al of niet doorgaan van de Algemene Ledenvergadering op 21 april.

Het geitenpaadje in het pensioenoverleg

Of: hoe de vastgelopen pensioendiscussie weer vlot getrokken kon worden

Auteur: Jaap van der Spek

Naar een stabiel systeem

Het nieuws in De Telegraaf van 26 februari 2020: voorzitters van werknemers, werkgevers en minister Koolmees hebben een geitenpaadje gevonden om de vastgelopen discussie over de pensioenen weer vlot te trekken, waarbij de rekenrente opnieuw bekeken gaat worden. Voorwaarde is dat de deelnemende partijen afstand doen van de in het pensioenakkoord gemaakte afspraken, lees zekerheden. Aldus de Telegraaf. Dat geeft betere mogelijkheden om een meer stabiel pensioensysteem te krijgen.

En laten het loslaten van de risicovrije rente en de gewenste stabiliteit nu precies zijn waar de Koepel van Gepensioneerden, waarbij de BPP is aangesloten, zich in het overleg met de Minister en sociale partners al jaren sterk voor maakt. Als er geen bereidheid is te onderzoeken of andere rekenregels stabielere pensioenen zouden bewerkstelligen, dan legt dat een bom onder het huidige of nieuwe pensioenstelsel.

Vasthouden aan de rekenrente legt bom onder pensioenstelsel

Daarnaast is de marktrente in het nieuwe pensioenakkoord te laag. Wie gaat er nog voor een pensioen sparen als de renteverwachting nul is, terwijl bijvoorbeeld het gemiddelde beleggingsrendement van het PFZW al zeer vele jaren gemiddeld ruim boven de 6% uitkomt? Dat gaat toch niemand doen? En dat terwijl gebleken is dat zekerheden allang niet meer bestaan. We moeten naar een stabiel systeem toe, met meer mogelijkheden tot indexeren.

Ook van groot belang voor jongeren

De Koepel Gepensioneerden en zijn voorgangers hebben ook altijd ingebracht dat de herijking van de rekenregels niet alleen voor gepensioneerden belangrijk is, maar ook in het belang van de (ook jonge) actieven. Ook hun pensioenvermogen

en het te verwachten pensioen worden flink geraakt als er niets aan de rekenregels wordt gedaan.

De Koepel is dus blij met de berichten die nu naar buiten zijn gekomen. En houdt vast aan het standpunt dat voor stabiele pensioenen in een wereld zonder zekerheid, een stabiele en generatie-evenwichtige rekenrentemethodiek van belang is. Dat geldt zowel voor nieuwe pensioenen als ook voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Ook in de laatste vergadering met de Stuurgroep Uitwerking Pensioenakkoord hebben de ouderenorganisaties herhaald en dringend gevraagd om bij de berekeningen de zogenoemde 'macro stabiele rentevoet' als optie mee te nemen.

Marktrente wordt eindelijk losgelaten

Daarmee zijn we er natuurlijk nog niet. Er zal nog een hele discussie nodig zijn als het gaat om de afschaffing van de doorsneesystematiek en het voornemen om van de pensioenfondsen te vragen om verplicht leeftijd gebaseerd (life-cycle) te beleggen. Ook ligt er nog de prangende vraag hoe de overgang naar het vernieuwde systeem juridisch en financieel geregeld moet worden en hoe de gepensioneerden in het besturen van de pensioenfondsen in de nieuwe situatie een grotere rol kunnen spelen. Tenslotte speelt nog het punt hoe de belangen van gepensioneerden beter geborgd kunnen worden in een situatie waar de verantwoordelijkheid voor de nieuwe regeling bij sociale partners (werkgevers en werknemers) ligt en wat voor consequenties het totaalpakket gaat hebben voor onze achterban. We kennen natuurlijk ook nog niet de uitkomsten van de berekeningen die nu gemaakt worden met andere rekenregels. We zijn er dus nog lang niet. Maar de discussie wordt wel concreter, nu het heikele punt, het

vasthouden aan de marktrente van dit moment, eindelijk wordt losgelaten. Dat getuigt van wijsheid en realiteitszin. Volgens planning zijn er nog drie maanden te gaan. Dan moet de uitwerking van het pensioenakkoord rond zijn.

Conclusie:

Goed dat de Koepel Gepensioneerden al jaren op de herijking van de rekenregels de nadruk heeft gelegd. We zien het 'geitenpaadje' (om door een meer stabiele en passender rekenrente ook stabielere pensioenen te bereiken) als een eerste en belangrijke stap op de goede weg, maar er moeten nog veel meer belangrijke zaken geregeld worden om ook de belangen van gepensioneerden te kunnen borgen in een nieuw pensioenstelsel. Ook maken we ons zorgen over de ambitieuze planning en de vraag of de zaak rond is, uiterlijk mei van dit jaar. De consequenties zijn te groot als de uitwerking van het pensioenakkoord over de zomervakantie zou moeten worden getild.

Jaap van der spek, voorzitter Koepel Gepensioneerden: Er wordt eindelijk naar ons geluisterd!

Auteur: Roelof Jan mulder

De financiële markten storten in, we mogen in Brabant niet meer naar buiten, inmiddels zijn er 615 besmettingen met het Coronavirus (waarom heet dat vermaledijde virus zo?) en ik ben op weg naar de voorzitter van de Koepel Gepensioneerden. De nieuwe koepel moet ik zeggen want hij is pas op 1 januari van dit jaar officieel opgericht. Onze vice voorzitter Jaap van der Spek is die voorzitter en met hem gaan we praten over deze belangrijke speler in het pensioendomein. Want een belangrijke speler is het. Waren tot december 2019 nog twee koepels van gepensioneerden, de NVOG en de KNVG, actief op het pensioenfront nu zijn de krachten eindelijk gebundeld en vormt de nieuwe koepel met heel veel aangesloten bonden en een totaal van zo'n 300.000 leden in de achterban, een onderhandelingspartner van formaat!

Brabant dicht, benieuwd of ik de grens met Gelderland over kom. Maar gelukkig geen probleem. Wel veel minder verkeer op de A50 en dus ook geen files. Ik ben op tijd. Jaap ontvangt me met koffie en een grote stroopwafel. Mag ik die hebben? Ja, die mag ik hebben. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: de twee koepels van gepensioneerden de KNVG en de NVOG waren toch ooit al samen?

Discussie over een nieuw pensioensysteem

"Zeker", zegt Jaap, "we waren één organisatie tot 2012. Het is een beetje een ingewikkeld verhaal. In dat jaar ontstonden in de NVOG problemen over de koers en het bestuur. Dat heeft geleid tot het vertrek van het toenmalige bestuur en de oprichting, door dat bestuur, van de KNVG (Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden) en wij bleven met in

de NVOG (Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden) achter.

Soort van verwarring

Jaap vertelt hoe het verder ging met de NVOG en hoe hij uiteindelijk voorzitter van die, toch behoorlijk grote koepel van gepensioneerden is geworden. "Na de splitsing bleef de NVOG achter in een soort van verwarring. Er moesten nieuwe bestuurleden worden gevonden en de koers moest opnieuw worden uitgezet. Zo werd een beroep op de BPP, onze club, gedaan om een bestuurslid te leveren. Ik zat toen al in het bestuur van de BPP en ik werd afgevaardigd om deel te nemen in het nieuwe bestuur van de NVOG. Zo werd ik in oktober 2012 benoemd met de portefeuille communicatie. Op mijn lijf geschreven want daar had ik in een vorig leven veel ervaring in opgedaan. In 2014 vond de toenmalig voorzitter Wim van den Brandt dat het voorzitterschap te veel van zijn tijd eiste en dat hij wilde aftreden. Daarop vroeg het bestuur mij om hem op te volgen en zodoende werd ik in het voorjaar van 2014 voorzitter van de NVOG."

Voet aan de grond bij Kljnsma

Jaap gaat er eens goed voor zitten. Vertelt dat hij er blij mee is, dat de NVOG in de loop der tijden sterker is geworden en dat de NVOG ook vervolgens in allerlei netwerken terecht is gekomen.

"We kregen met veel moeite voet aan de grond bij Kljnsma, toen die nog staatssecretaris van sociale zaken was en belast was met de portefeuille Pensioenen. Voor ons gevoel liet zij haar oren veel te veel hangen naar de mening van de regeringspartijen en vooral die van Klaas Knot de directeur van De Nederlandsche Bank (DNB). We spraken over eventueel op handen zijnde kortingen, ook toen al, en het feit

dat die situatie alleen maar toe te schrijven was aan het in onze ogen absoluut onnodig vasthouden aan de lage rekenrente. En we spraken in de door de staatssecretaris opgezette pensioendialoog over een mogelijk toekomstig nieuw stelsel. Ik herinner me nog debatten uit die tijd in de Tweede Kamer waar met name D66 zich opwierp als de hoeder van de belangen van de jongeren en voorstander van individuele pensioenpotjes. Afstappen van de rekenrente als leidraad voor het bepalen van de hoogte van de pensioenverplichtingen van de pensioenfondsen was voor D66 helemaal uit den boze. Duidelijk was dat we de politiek niet aan onze kant hadden. Zelfs Pieter Omtzigt niet die zich in het verleden namens het CDA toch vaak had opgeworpen als hoeder van de belangen van de gepensioneerden hield in die tijd vast aan het ooit ingenomen standpunt de risicovrije rente te nemen als uitgangspunt voor het vaststellen van de verplichtingen.

Ik moet wel zeggen dat we vanaf het moment dat we twee aparte koepels werden, toch hebben geprobeerd om te blijven samen werken. Natuurlijk was het gezamenlijk belang de drijfveer. En hoewel de managementcultuur en de stijl van optreden verschillend was, hebben we er toch voor gekozen om zoveel mogelijk samen te werken. Niet samen te gaan overigens. We wilden de samenwerking van binnenuit niet torpederen door te verzanden in structuurdiscussies. Het gesprek over de fusie is pas later aan de orde gekomen."

Een sterke stem in het kapittel

Het is een beetje een "niet zonder ons" verhaal. Duidelijk is dat de twee

koepels in het debat eigenlijk niet zonder elkaar konden. Ook al omdat de achterban niet zit te wachten op een gesplitste belangenbehartiging. Die wil dat er geïndexeerd wordt en liefst zo snel mogelijk. In de loop van de afgelopen zeven jaar kwamen steeds meer andere organisaties de koepels versterken. Zo werd KBO Brabant aspirant lid van de KNVG en gingen lokale algemene senioren verenigingen (ex Anbo) zich aansluiten bij de NVOG. Toch werd steeds duidelijker dat één grote koepel van gepensioneerden zowel in de onderhandelingen over het nieuwe pensioenakkoord als naar de politiek toe, een veel sterkere stem in het kapittel zou hebben. "En zo werd een fusieproces gestart" vertelt Jaap van der Spek vervolgens, "om de beide koepels weer tot elkaar te brengen. Het heeft een jaar geduurd maar het is wonderwel gelukt. In eerste instantie werd nog naar een nieuwe voorzitter gezocht maar toen die moeilijk te vinden was heeft het nieuw bestuur besloten om voor de eerste paar jaar voor een gedeeld voorzitterschap te gaan en wel met de beide voorzitters van de oorspronkelijke koepels. Joep Schouten van de KNVG en ik van de NVOG. We kunnen goed met elkaar door één deur, dat helpt enorm" Gelukkig maar want er is veel te doen. Zo is de koepel vertegenwoordigd in een van de beide klankbordgroepen die de Stuurgroep voor de uitwerking van het pensioenakkoord bij staan. Jaap en Joep zitten in de klankbordgroep " Jong en oud". Belangrijke vraag is: hebben die klankbordgroepen enige invloed? Met andere woorden wordt er naar ze geluisterd?

Naar een rekenrendement methodiek

Jaap veert op: "ja, wel degelijk. Eén maal per maand hebben we overleg met de Stuurgroep en dat overleg is nog niet één keer afgeblazen (die van begin april nu net wel, vanwege het coronavirus, de redactie). Bovendien wordt er wel degelijk geluisterd. Het afblazen van de kortingen en de voorzichtige stappen naar een andere berekening van de uitgestelde verplichtingen van de pensioenfondsen, waarbij een

koppeling wordt gemaakt tussen de rekenrente en de rendementen op de beleggingen van de fondsen, is zeker ook te danken aan de inbreng van de klankbordgroepen. Het geitenpaadje zoals wij het hebben genoemd (zie elders in dit nummer, r.j.m.). Maar we zijn er nog lang niet. Het belangrijkste is dat er naar ons geluisterd wordt en nóg belangrijker dat er ook iets mee gedaan wordt. Maar we moeten alert blijven. In de andere klankbordgroep zitten de wetenschappers en we moeten te allen tijde voorkomen dat we tegen elkaar uitgespeeld worden."

Dan is het tijd voor de man achter de voorzitter. Wie is Jaap van der Spek? Hij is vicevoorzitter van de BPP, voorzitter van de Koepel Gepensioneerden, Vicepresident van de EURAG, de federatie van ouderenorganisaties in Europa, en plaats vervangend lid van

de pensioenraad. Hij is 72 jaar en werkt 30 á 40 uur per week. En hij vindt het nog leuk ook. Daarnaast bezig met de kleinkinderen en in voor-en naseizoen een paar weekenden per maand naar zijn vakantiehuisje op Terschelling. Daar, maar ook op zijn thuisfront "De Betuwe", speelt hij 's zondags op het kerkorgel en, omdat een orgel moeilijk mee te nemen is, ook op de "trekzak". Zo heet deze harmonica echt! In de Heelsumse Harmonie speelt hij sinds twee jaren op de pauken. Vind hij dit allemaal leuk?

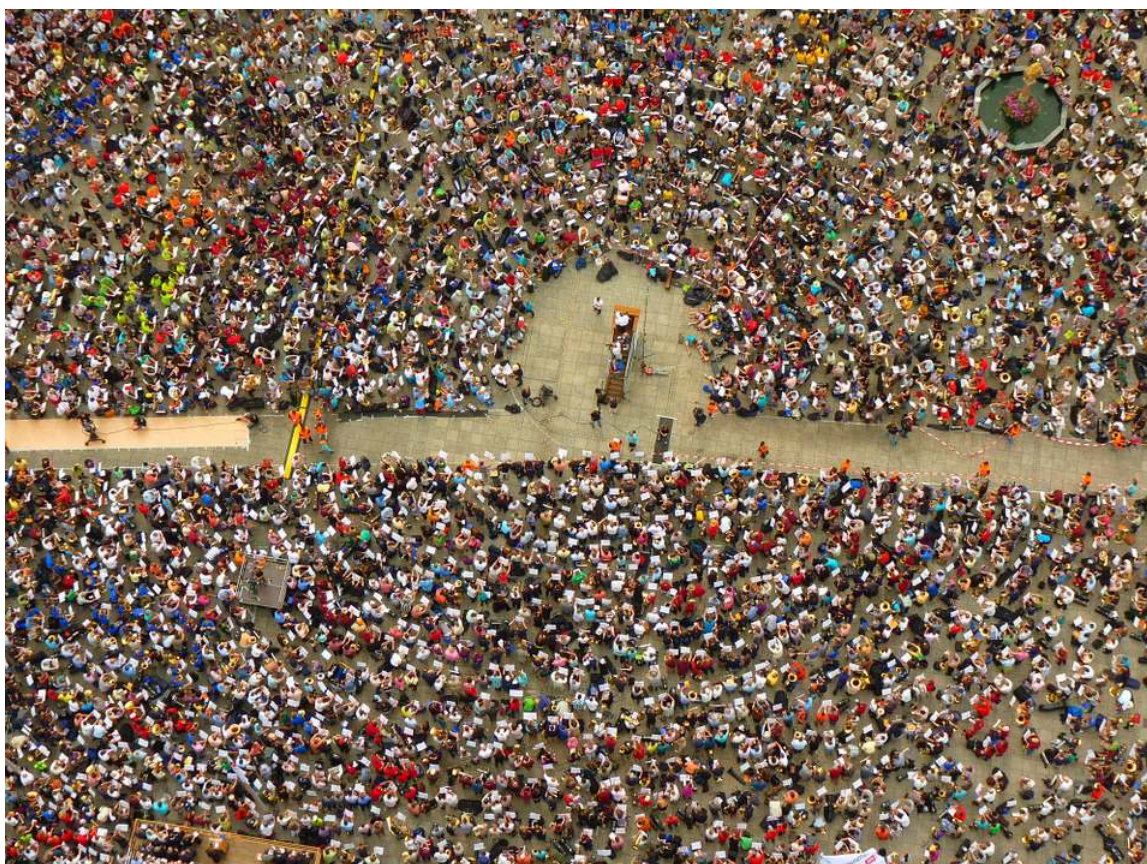
Jaap: "Ja, ik vind het leuk. Anders zou ik het ook niet doen. Muziek maken geeft ontspanning in drukke tijden. Verder vind ik het leuk om een rol te spelen in dingen die ertoe doen. En ik ben er dankbaar voor dat ik dat nog kán doen."

Was getekend: Jaap van der Spek.

Groeiend ongenoegen onder gepensioneerden

Door Pierre Thijssen

Als je de sociale media bekijkt groeit er een echte antipathie tegen de politiek en De Nederlandsche Bank (DNB). Dat is de conclusie die we kunnen trekken nadat we een aantal senioren om een reactie hebben gevraagd.

Uit alles blijkt dat men helemaal klaar is met de gevestigde orde.

Iemand schrijft: "Het is ook niet uit te leggen dat bij zulke winsten op de aandelenmarkt en zulke hoge rendementen er niet mag worden geïndexeerd. En dan hoor ik Klaas Knot met droge ogen in het programma Buitenhof zeggen dat er geen geld is voor indexering en dat er vast moet worden gehouden aan de rekenrente. Dat Twan Huys die onzin kritikeloos accepteert!

De peilingen, voor zo ver ze relevant zijn, verschuiven duidelijk naar rechts en 50PLUS stijgt zelfs naar 10 zetels."

Duidelijke taal die we ook terug vinden in een aantal reacties die we hieronder laten volgen:

- Politiek den Haag is één grote leugenfabriek. En ze worden nog vorstelijk betaald ook.
- Pensioengerechtigden hebben jaren gewerkt en een pensioen opgebouwd. Maar er wordt niet terug gegeven waarop we recht hebben. Er wordt diefstal gepleegd op gelden waar de regering geen zeggenschap over heeft. Maar die zeggenschap wel naar zich toetrekt. We krijgen steeds minder terug van onze eigen centen. En ook onze jongeren zijn de dupe!
- Het wordt tijd dat er een einde komt aan de Pensioenroof. Nog 393 dagen tot de verkiezingen (18 februari 2020)
- Misschien in de zomer maar eens met een wat grotere groep in onderbroek op het Malieveld gaan protesteren.

Onder het motto: Wij worden uitgekleeft!

- Ik ben 70 jaar en heb dus al een tijdje mijn pensioen. Is dat groots? Absoluut niet. Kan alles een beetje betalen, zoals de hypotheek, vaste lasten etc. en heb dan nog een paar honderdjes over om "leuke" dingen te doen. Maar ja, dan moet de auto weer nieuwe banden, of op voor de keuring, ja dan wordt het meteen moeilijk. Loop al 15 jaar met dezelfde bril, gelukkig zijn mijn ogen nog redelijk en ik doe mijn uiterste best om gezond te blijven, want de zorg is zo goed als onbetaalbaar geworden. Ieder jaar weer dat vervelende briefje van het ABP, waar ze vroeger op papier durfden te beloven waar je recht op had voor de REST van je leven, er wordt er nu ieder jaar bedreigd met korting! Terwijl ze stikken van het geld, met dat gemiddelde rendement van 7 % op

jaarbasis. Een regering die op de pensioenen gaat korten, terwijl de pensioenfondsen 1500 miljard in kas hebben. De overheid zou weleens andere plannen kunnen hebben met dat enorme overschot. Stiekem verzonnen door slimme oud-politici, die hun hoofd volledig laten hangen naar de EU. Met een overschot van 1500 miljard, zijn ze volledig doorgeschoten in hun elitaire machtspositie door doodleuk de ouderen te grazen te nemen.

Zo zou ik nog wel 10 pagina's kunnen vullen. De vraag is wanneer de ouderen echt in opstand komen, een oproep tot burgerlijke ongehoorzaamheid zou zo maar kunnen.

Mensen pikken het echt niet meer, zeker als je ziet hoe de rekenrente in de rest van Europa wordt gehanteerd. Het is vooral D66 die een gevaarlijke denkwijze hanteert. Kennelijk azen ze op het pensioengeld om andere leuke dingen mee te doen.

De politiek moet nu in duidelijke bewoordingen vertellen hoe de pensioenvork echt in de steel zit. Alleen zo kan je het brede draagvlak onder de pensionado's herstellen.

Persoonlijk denk ik dat het huidige

pensioenakkoord alles bij elkaar genomen zo slecht nog niet is. Wat dat betreft is Martin van Rooijen van 50PLUS realistischer qua benadering van onze pensioenen. Hier een quote van hem op Twitter:

"Pleidooi voor nieuwe systematiek om te berekenen hoe een pensioenfonds ervoor staat: 'Voor een deel gebaseerd op de risicovrije rente en voor een ander deel gebaseerd op de gerealiseerde rendementen'. . @50pluspartij pleit al jaren voor #rekenrendement."

Een mooi initiatief is de oprichting voor de gepensioneerden van de Koepel Gepensioneerden, waar onze Jaap van der Spek mede voorzitter van is en aan de wieg van de organisatie heeft gestaan. Deze koepel zit ook aan tafel bij de onderhandelingen over het pensioenakkoord dus daar kan wel degelijk druk uitgeoefend worden om tot een goed en voor iedereen acceptabel akkoord te komen. We zullen hopen dat er op het einde van dit jaar werkelijk hoopgevende resultaten geboekt zullen zijn. Zo niet dan worden het in 2021 heel warme verkiezingen en zou de beer wel eens helemaal los kunnen gaan. Dan is het de vraag of het beoogde pensioenakkoord qua wetgeving in 2022 in een werkbaar geheel is gegoten. Er moeten nog veel hobbels worden genomen, denk aan het invaren van oude pensioenrechten en de compensatie van gemiste pensioenverhogingen gedurende de laatste 12 jaar .

De uitwerking hiervan is nog behoorlijk complex . Wat betekent het bijvoorbeeld voor de ict aanpassingen en de administratie voor de pensioenfondsen ?

Het is een complexe materie maar hopelijk zullen we de voordelen in de toekomst gaan merken. Doen we niets dan zorgt de vergrijzing ervoor dat de druk op de pensioenpremies steeds groter wordt. We moeten er bovendien voor waken dat de jongeren geen minder goede pensioenopbouw krijgen.

In het nieuwe systeem moeten naar mijn mening meer keuzemogelijkheden gecreëerd worden. Wil je een risicovol pensioen of een meer zeker pensioen, die keuze zou straks aan de deelnemers van de fondsen moeten worden gelaten.

Audrey's DeliCasa

Voor wie van lekker eten houdt maar niet lang in de keuken kan of wil staan

Kaiserschmarrn

Deze keer een zoet Beiers/Oostenrijks gerecht, een soort gekaramelliseerde pannenkoek.

Iedereen die op wintersport is geweest heeft weleens deze zoete lekkernij in een skihütte gegeten. De legende is dat "Kaiser Franz Joseph" heel graag "Mehlspeisen" als nagerecht at. Speciaal voor hem werd dan een pannenkoek bereid met in rum gewelde rozijnen. De kok vond deze pannenkoek eigenlijk niet geschikt voor "Der Kaiser", maar die vond het heerlijk! In de keuken werd het gerecht spottend Kaiserschmarrn genoemd, hetgeen zoiets betekent als "Onzin van de Keizer". Heerlijke onzin dus vinden wij.

Ingrediënten (voor 4 pannenkoeken)

- 4 eieren
- 125 gram bloem
- 125 ml volle melk
- 100 gram suiker
- Pakje vanillesuiker, 8 gram
- 40 gram rozijnen (eventueel geweld in rum)
- Keukenflesje rum
- Snufje zout
- 1of 2 klontjes ongezoeten boter(voor in de koekenpan per portie)
- Poedersuiker
- Appelcompôte

- Cranberryjam
- Spatel en een koekenpan met anti-aanbak laag
- 2 schalen

Bereiding

Eerst de bordes in de oven zetten en voorverwarmen. Splits de eieren en klop de eiwitten in een schone schaal met de mixer stijf (zonder spoor van eigeel) net zo lang totdat je de schaal op zijn kop kunt houden en het eiwit er in blijft. Klop in een andere schaal de eierdooiers, de melk, de bloem, de vanillesuiker met snufje zout tot een mooi gemengd beslag. Dan voorzichtig en met geduld het eiwit er doorheen spatelen. De rozijnen bewaren. Verhit de boter in grote koekenpan (niet te heet) en doe met een soeplepel het beslag er in (niet te weinig!). Het beslag goed verdelen over de pan. Bak de onderkant in 2 tot 3 minuten goudbruin. Omdraaien en ook de andere kant in 2 tot 3 minuten goudbruin bakken. Nu de pannenkoek met de spatel in grove stukken snijden en alles nog even goed door laten garen. De pannenkoek op het voorverwarmde bord doen en de rozijnen er over heen strooien (voor 1 portie). Je kunt ze ook in het beslag

doen maar dan zakken ze naar de bodem en worden ze dus niet goed over het beslag verdeeld. Poedersuiker erop strooien en eventueel nog een klontje boter erbij. De appelcompôte en de cranberryjam er in een klein schaaltje bij zetten, extra lekker. Voor de volgende pannenkoek het beslag weer voorzichtig door spatelen, moet luchtig blijven. Zooo lekker!!

Variaties: met abrikozenjam, pruimencompôte, bosbessenjam of losse rode bessen erdoor.

Buon Appetito

Ciao Audrey

audrey.mp@hotmail.com

Ingrediënten

Ouderenparticipatie in de zorg.

Auteur: Joop Blom

Er staan ons op korte termijn grote veranderingen in de zorg te wachten. Dit vanwege de steeds grotere vraag naar zorg, mede veroorzaakt door de steeds betere zorgmogelijkheden en de veroudering van onze samenleving. De kosten van de zorg stijgen jaarlijks met meer dan de inflatie en dat kan zo niet blijven. Belangrijk is ook dat te weinig jongeren kiezen voor een functie in de zorg. De verzorgingsstaat die wij in de afgelopen tientallen jaren hebben opgebouwd is niet meer betaalbaar en is aan verandering toe. Wat merken de ouderen hiervan en zijn zij hier zelf ook bij betrokken?

andere organisaties (400!) aan deelnemen. Grote projecten zijn: Langer thuis wonen, Eenzaamheid en Verpleeghuiszorg. (www.pactvoorouderenzorg.nl). Tevens is door de minister een Raad van Ouderen ingesteld die de minister gevraagd en ongevraagd adviseert over ontwikkelingen in de zorg. Daarin zitten ook vertegenwoordigers van de ouderenorganisaties (www.raadvanouderen.nl). En 4 jaar geleden is op verzoek van de regering een advies uitgebracht over hoe de medische zorg kan/moet worden gereorganiseerd om

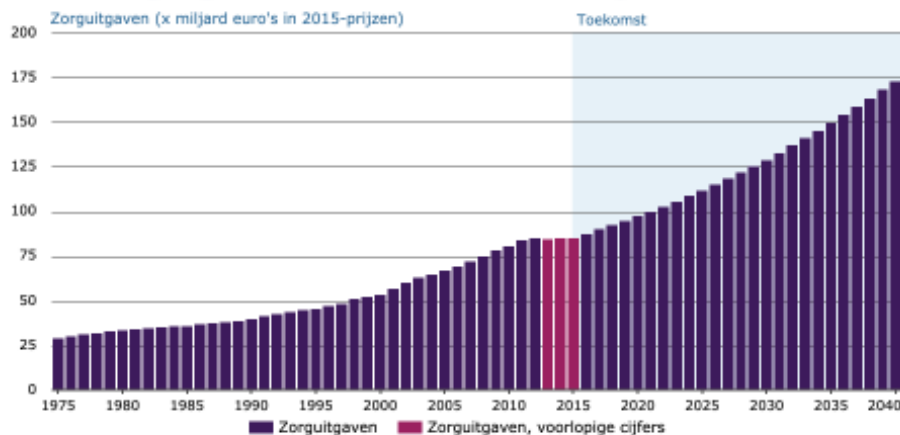
wezenlijk op te pakken.

De invloed van de ouderen op het gemeentelijk beleid kan beter. De gemeente is verantwoordelijk voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het mede mogelijk maken van het langer thuis wonen van ouderen. Er is in iedere gemeente o.a. een WMO Raad die hierover moet adviseren. Te weinig ouderen zijn lid van deze raden. En het bouwen van huizen die geschikt zijn voor ouderen is ook een (mede)verantwoordelijkheid van de gemeente! Alle ouderenorganisaties in een gemeente zouden er veel meer werk van moeten maken om daarin vertegenwoordigd te zijn, en ook regelmatig overleg moeten hebben met de wethouder met ouderenzorg in zijn of haar portefeuille.

Eigen verantwoordelijkheid

Tenslotte wat voor invloed hebt u zelf op uw zorg- en woonsituatie? Heel veel, maar u moet dit wel oppakken. Denkt u regelmatig na hoe u in uw eigen huis ouder kan worden? En denkt u goed na als u naar een arts gaat? En luistert u goed naar uw specialist? En vraagt u ook naar alternatieven als hij/zij u wil behandelen? En zorgt u goed voor uw gezondheid? Belangrijke vragen waar u over na kunt denken. De kosten van de zorg bedragen nu meer dan € 6000,- per jaar per volwassen Nederlander en die mogen niet te hard stijgen. Zorg is niet gratis want alle kosten worden gezamenlijk betaald door de bevolking, via premies, eigen bijdragen en belastingen. Dus u bent er mede verantwoordelijk voor dat deze stijging binnen de perken blijft en dat de zorg toegankelijk en betaalbaar blijft. Het is goed om u dat te realiseren.

De zorguitgaven verdubbelen tot 174 miljard euro in 2040

Bron: CBS, RIVM

Betrokkenheid ouderen

Collectief zijn wij ouderen hier landelijk en gemeentelijk bij betrokken via onze ouderenorganisaties, maar ook hebben wij als individu de mogelijkheid om voor ons zelf op te komen. Landelijk is er overleg met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het ministerie vindt het jammer dat wij als ouderenorganisaties bij dit overleg niet gezamenlijk optrekken en niet met één mond spreken. 3 Jaar geleden is minister Hugo de Jonge van VWS, na een manifest: "Waardig Ouder worden", mede ondertekend door o.a. alle ouderen-organisaties, het "Pact voor de Ouderenzorg" gestart waar alle landelijke ouderenorganisaties en vele

deze in 2030 nog toegankelijk en betaalbaar te houden. Langzamerhand worden deze adviezen onder druk van de regering door de zorgorganisaties/ziekenhuizen opgepakt. Dat merken wij bv. door het steeds korter worden van de opnames en medisch specialisten die trachten opnames te voorkomen als dit niet strikt nodig is.

Overleg over wonen en zorg voor ouderen gestart

Eind vorig jaar is op initiatief van het ministerie een gezamenlijk overleg gestart over wonen en zorg voor ouderen. Daar doen alle ouderenorganisaties aan deel, behalve de ANBO. Die zagen dit niet zitten! Het is een goede zaak om dit probleem

Terug naar het hofje?

Eric van Eck

Er komen steeds meer ouderen en die worden ook nog steeds ouder. Omdat ouderdom toch wel met gebreken komt, gebeuren er steeds meer ongelukken. Drempels, trappen, onhandige badkamers, gasfornuizen, de lijst van zaken waar je brokken mee kunt krijgen (of maken) als oudere is lang. Je zou wensen dat de woning aangepast zou zijn voor oudere bewoners. Maar zoals vaak staan ook hier tussen droom en daad wetten in de weg en praktische bezwaren. Het rapport 'Oud en zelfstandig in 2030. Een reisadvies', van een commissie onder voorzitterschap van Wouter Bos gaat in op de problematiek en doet een aantal

aanbevelingen.

'Langer thuis' wordt verabsoluteerd

Van overheidswege worden we gestimuleerd cq gedwongen langer thuis te blijven wonen. 'Langer thuis' wonen wordt door velen opgevat als 'blijven wonen in het huis waar je altijd gewoond hebt'. Omdat de nadruk hier zozeer op wordt gelegd, denken veel mensen niet eens meer na over andere mogelijkheden. Het 'bejaardenhuis' bestaat niet meer en wat kan je dan wel? Gevaren die op de loer liggen, omdat mensen geen alternatief zien, zijn vereenzaming en het aangewezen zijn op onnodig dure zorg zoals beslag

op ziekenhuisbedden als er iets mis gaat. Mantelzorg heeft ook zijn grenzen, we zijn daar eerder al uitvoerig op ingegaan. Wanneer ouderen te lang in een te groot huis blijven wonen belemmert dat ook de doorstroming op de woningmarkt. Dat was ooit, in de zestiger jaren, de reden om bejaardenhuizen te bouwen, maar de politiek heeft een slecht geheugen. In plaats van voortdurend te roepen 'langer thuis' zou de overheid tijdig

moeten anticiperen op veranderende woonbehoeften bij het ouder worden.

De wet- en regelgeving is complex

De regels rond de zorg voor ouderen zijn vastgelegd in een groot aantal wetten en regels. Die worden uitgevoerd door gemeenten, verzekeraars en zorgkantoren. Het is heel vaak niet duidelijk welke vormen van zorg en ondersteuning beschikbaar zijn, welke zorg onder welke wet valt, of men ervoor in aanmerking komt en hoe men deze zorg zou kunnen krijgen. Iedere gemeente is verplicht een onafhankelijke cliëntondersteuner aan te stellen, maar de mogelijkheid die in te schakelen is weinig bekend en de kennis en ervaring van cliëntondersteuners sluiten vaak ook niet aan op de vragen van ouderen.

Er wordt niet gebouwd voor ouderen

Woningcorporaties hebben het door de verhuurdersheffing moeilijker dan vroeger om te bouwen. Ze hebben domweg minder geld. Vervolgens zijn ze verplicht alleen te bouwen voor de laagste inkomensklassen, waar ouderen tegenwoordig gelukkig niet meer per definitie in vallen. Om de verhuurbaarheid te bevorderen hebben de corporaties er belang bij dat een woning door zoveel mogelijk potentiële huurders als geschikt wordt beoordeeld en dus worden bij voorkeur gezinswoningen neergezet. Projectontwikkelaars denken er net zo over.

Er zijn steeds meer particuliere initiatieven van ouderen die samen een woonvorm realiseren. In Zwolle is een eerste 'Knarrenhof' gerealiseerd. Dat is een hedendaagse versie van het aloude hofje, waarin vooral oudere mensen bij elkaar wonen en elkaar ondersteunen. De oprichters realiseren zich overigens heel goed dat de voortschrijdende vergrijzing dat op termijn lastiger gaat maken. Maar hoe dan ook wordt de professionele zorg ontlast. De bewoners zijn enthousiast, de vereniging 'Knarrehof' heeft 15.000 leden die allemaal wel in een

soortgelijke wijk willen wonen en er zijn soortgelijke initiatieven in het gehele land. In Hardenberg, Zutphen, Gouda, Zeewolde en Hasselt gaat als het goed is dit jaar nog de schop in de grond voor de bouw van vijf nieuwe Knarrenhoven met in totaal 128 woningen. Zeker veertien projecten zitten nog in de pijplijn. Niettemin staan gemeenten niet altijd te juichen als er een plan voor ouderenhuisvesting wordt gepresenteerd. Gemeenten hebben het financieel niet gemakkelijk en kunnen de grond duurder verkopen aan een projectontwikkelaar, die er gezinshuizen op zet, dan aan het sociale woningbouwproject 'Knarrenhof'. Doordat de bewoners een deel van de zorg voor elkaar op zich nemen, is de gemeente goedkoper uit in de zorgkosten (WMO), maar dat effect is onzeker en wordt niet meegenomen. Financiering van de planvorming is wel het grootste probleem. Banken willen pas geld lenen als de bouwvergunning rond is maar voor die tijd zijn er uiteraard al plankosten. Van het door het Rijk toegezegde overbruggingskrediet is nog niets ontvangen om bureaucratische redenen. Het Ministerie ziet de vereniging als projectontwikkelaar, niet als een maatschappelijk initiatief. Zo schiet het niet op.

Beleid

Volgens het CPB is er een tekort aan 80.000 woningen voor ouderen en dit aantal groeit nog. Dat los je echt niet op met initiatieven als de 'Knarrenhof'. Veel gemeenten hebben op dit moment beperkt zicht op het aantal geschikte woningen ze voor deze doelgroep nu hebben en wat er in 2040 nodig is. Ook inzicht in de nabijheid van basisvoorzieningen ontbreekt vaak. Daarom hebben ANBO en ActiZ dat uitgezocht. Er ligt nu voor heel Nederland als totaal en voor drie (voorbeeld)gemeenten: Woerden, Sittard-Geleen en Apeldoorn een beeld van de te bouwen woningen voor ouderen. Voor het eerst is er een goed beeld

wat de woonopgave voor de vergrijzing is: landelijk en per gemeente. Je zou verwachten dat het landelijke beeld duidelijk zou zijn en de grondslag zou vormen van nationaal beleid, maar in Den Haag is het op het gebied van de volkshuisvesting doodstil. De nationale Woonagenda 2018-2021 legt het probleem op het bordje van de gemeenten, zoals eerder ook met de maatschappelijke ondersteuning is gebeurd. Gemeenten moeten aan de slag om nieuwe woonconcepten voor ouderen te ontwikkelen en te investeren in voorzieningen in wijken. ANBO en ActiZ hopen dat gemeenten dit gevoel voor urgentie delen en werk maken van het gemeentelijk woonleefbeleid.

Gemeenten kunnen wel een beetje sturen met als belangrijkste middel de grondprijs. Maar door de financiële problemen, met name door de tekorten in de (jeugd)zorg zijn de marges daar niet groot. De verhuurdersheffing heeft de mogelijkheden van de corporaties ingeperkt en het Rijk komt niet over de brug. De milieuperikelen (stikstof) helpen ook niet.

Regeren is vooruitzien

De vergrijzing zagen we al lang aankomen. De gevolgen daarvan kun je op je vingers natellen. Dat niettemin de bejaardenhuizen met een pennenstreek zijn weggevaagd en het bouwen van geschikte woningen voor ouderen aan de markt wordt overgelaten getuigd niet zozeer van het gebrek aan visie waarop onze premier zich laat voorstaan, maar van ziende blind zijn.

Met de trein naar Nieuw Zeeland

Baikalmeer

Auteur: Eric van Eck

Foto's: Marian van Eck

Een van onze dochters woont met man en drie kinderen in Nieuw Zeeland. Die willen we af en toe bezoeken. Dan is vliegen helaas onvermijdelijk. Dat is niet alleen slecht voor het milieu, maar ook voor onze gezondheid. Mijn vrouw vond uit dat het ook anders kan. Heel kort samengevat kan je met de trein via Moskou en Peking naar Hong Kong en dan moet je vliegen.

Om de treinreis door Rusland van minimaal twaalf dagen dragelijk te houden, hadden we een aantal onderbrekingen gepland. Eén ervan was aan het Baikalmeeer, het grootste zoetwatermeer ter wereld. De nachttrein kwam om half zeven aan op het station Irkoetsk, waar we om negen uur opgepikt zouden worden voor een verblijf in Bolshie Koty, een voormalig goudmijnersdorpje dat alleen per boot of na een 20 km lange wandeling bereikbaar is.

Gelukkig waren ondanks het vroege uur de kiosken open. Na een ontbijt met

thee en muffin uit de stationskiosk raakten we in gesprek met Abdoelkadir, die ook zat te wachten. Met behulp van zijn Duits en het vertaalprogramma leerden we dat hij in Dagestan een fruithandel had en dat zijn dochter in Bangla Desh als ingenieur werkte. Het werd niet duidelijk wat hij in Irkoetsk voor de kost deed, maar hij zag er uit als iemand die opgepikt zou worden door een werkploeg. Hij liet een filmpje zien van een kleindochter die het op een Engelstalige school duidelijk naar haar zin had. Om een uur of acht ging hij naar de moskee, want het was

vrijdag. Niks werkploeg. Wij moesten nog een uurtje wachten op onze transfer naar de veerboot. In de wachtkamer bij de steiger gingen wij verder met wachten.

Na een uurtje varen zette de veerboot naar Bolshie Koty ons af op de steiger, waar we werden opgewacht door een dame die ons naar ons verblijf zou brengen. Later bleek dat ze daar ook de maaltijden verzorgde. We hadden nieuwe koffers gekocht voor de reis, met elk vier wielletjes, maar die bleken in het nauwelijks geplaveide Bolshie Koty van weinig nut. Tillen dus.

Bolshie Koty is bijna 200 jaar geleden

gesticht als goudzoekersstadje en kende een tijd lang bedrijvigheid en winkels. Nu is het een dorpje met veel scheve oude houten huisjes, zeventig vaste bewoners die per boot worden bevoorrad en een groeiend aantal vakantievilla's. De beboste oevers van het meer en de heuvels daarachter zijn geliefd bij wandelaars. Het meer is tot anderhalve kilometer diep. Je kunt er wel zwemmen, maar het water is steenkoud. 's Winters ligt er twee meter ijs op het meer. Dan is Bolshie Koty wel per auto bereikbaar. Het dorp is zo afgesloten van de buitenwereld dat het vee los in de straten loopt.

Onze kamer bevatte alleen een bed. De douche en WC deelden we met de andere gasten. Het verblijf had één grote kwaliteit, namelijk stilte. Na de trein, die de hele nacht schuddend en met veel lawaai het slapen had bemoeilijkt, kon ik me nu om twee uur 's middags al verheugen op een ongestoorde nachtrust.

De volgende ochtend verkenden we tussen de buien door het dorp. 's Middags zeulden we onze koffer weer naar de steiger. In de tuin van ons verblijf zat een ons onbekende man, die aanbod om de auto te pakken om ons naar de boot te brengen. Ook zonder blaastest was duidelijk dat hij niet meer zou moeten rijden, dus we hebben zijn aanbod vriendelijk afgewezen. Onderweg naar de steiger bleek dat er

op het strand ondanks de regen een feestje werd gevierd en dat de feestgangers met ons op de boot zouden gaan. Er werd duidelijk behoorlijk gedronken. Eén feestganger lag totaal laveloos bij de steiger in het gras en kon slechts met de grootste moeite door zijn mede-feestvierders aan boord geholpen worden. Tijdens de boottocht moest hij met regelmaat naar de WC en onderweg terug naar zijn stoel zakte hij steevast door zijn knieën. Er was altijd wel iemand die hem weer overeind hielp en ook ik heb mijn burgerplicht gedaan. We waren blij halverwege Irkoetsk in Listvyanka van de boot te kunnen stappen om nog twee nachten daar aan het meer te verblijven.

De dag daarna in Listvyanka was het zondag en mooi weer. Dat bleek te betekenen dat honderden Russen naar de oever van het Baikalsee waren getrokken om daar de dag door te brengen. Houten huisjes langs het water en picknickplaatsen met rokende barbecues in het bos wat hoger op de heuvel waren vol bezet met etende en drinkende mensen. Vis uit het meer, Omul, werd langs de straat gerookt en verkocht en er heerste een ontspannen sfeertje. Nederland 1960, maar dan wel met voor iedereen een mobieltje. De menigte vrolijkte nog meer op toen een politieauto te snel reed om de bocht te kunnen halen en op een bus klapte.

De reis terug naar Irkoetsk werd per bus gemaakt samen met een paar Australische zussen. Ze werkten in de zorg en het onderwijs en de verhalen waren heel herkenbaar. Regeldruk, werkdruk, overheidsbemoediging en te weinig erkenning van het vakmanschap van de professionals. De globalisering werkt kennelijk ook op andere terreinen dan handel en industrie. 's Middags hebben we het oude centrum van Irkoetsk verkend door de op het trottoir geschilderde groene lijn te volgen. In Jekaterinaburg hield de vergelijkbare rode lijn op een gegeven moment gewoon op en konden we die pas na omstandig dwalen in de regen veel verderop terugvinden, maar hier was het prima voor elkaar. Irkoetsk wordt wel het Parijs van Siberië genoemd, maar Parijs mocht willen dat het er zo ruim en fris bijlag. Veel negentiende-eeuwse gebouwen en pittoresk inzakkende houten huizen. Het restaurant met Russische keuken vlak bij ons hotel, dat ons was aanbevolen, bleek tot na zeven uur geen enkele klant getrokken te hebben en we hebben geleerd zulke restaurants te mijden. Een goed beklante Chinees bracht uitkomst. Konden we de volgende dag met een bodempje in de maag de nachttrein weer in.

Rob van Vredendaal kandidaat bestuurslid

Zoals gemeld in 'Van de bestuurstaafel' stelt het bestuur van de BPP voor de heer Rob van Vredendaal te benoemen als bestuurslid ter aanvulling op de bestaande samenstelling van het bestuur. Rob heeft de afgelopen periode al actief deelgenomen aan de bestuursvergaderingen als aspirant bestuurslid en heeft zich in het bijzonder ook ingezet om mede de website te onderhouden.

Motivatie

Rob van Vredendaal gaf desgevraagd de volgende motivatie voor zijn kandidaatstelling:

“De BPP ken ik vanuit uitvoeringsorganisatie PGGM, die de pensioenregeling van PFZW verzorgt. Tot aan mijn vervroegde pensionering eind vorig jaar, was ik de laatste 10 jaar voor PFZW medeverantwoordelijk voor de contacten met de sociale partners en in die rol ook betrokken bij de pensioendiscussie. Zo maakte ik tijdens een van de ontmoetingen met de vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties kennis met Liesbeth Schaap, de voorzitter van de belangenvereniging. Zij benaderde mij later met de vraag of ik mij na mijn actieve periode voor PFZW/PGGM wilde inzetten voor BPP. Ik gaf mijn jawoord, omdat ik de gepensioneerden na hun werkzame leven in de zorg- en welzijnssector een goed pensioen gun.

Belangen gepensioneerden behartigen

Hun deelbelang is binnen de brede, evenwichtige belangenbehartiging van Pensioenfonds Zorg & Welzijn minstens zo belangrijk als de vertegenwoordiging van de andere doelgroepen. Immers, collectiviteit en solidariteit houden niet op zodra het pensioen ingaat, maar worden ook in

de uitkeringsfase gedragen door alle deelnemers aan de pensioenregeling, jong én oud. Oog houden voor die gezamenlijkheid is voor mij één van de belangrijkste steunpilaren voor het nieuwe pensioenstelsel. Naast aspirant-bestuurslid van BPP, ben ik voorzitter van het Fonds voor Verpleegkundigen, dat (oud-) verpleegkundigen en verzorgenden in bijvoorbeeld een WIA-situatie materieel ondersteunt.

Coronavirus en pensioenen

Nieuwsbrief BPP: 25-02-2020

De wereld houdt zijn adem in. Krijgen we het coronavirus onder controle of niet? Niemand die het met zekerheid kan zeggen. Het zal waarschijnlijk nog maanden duren voordat we de maatschappelijke effecten goed kunnen inschatten.

Maar financiële markten reageren onmiddellijk op de bestaande onzekerheden en deskundigen struikelen haast over elkaar heen om verklaringen naar buiten te brengen alsof de effecten wel kunnen worden voorspeld maar enige terughoudendheid beter zou zijn.

Voorbarige reacties

In de Nederlandse situatie reageren personen en instanties dan ook nog onmiddellijk door de consequenties voor onze pensioenen te voorspellen. Immers beurskoersen dalen sterk en de rente is eveneens in beweging. ABN-AMRO is een van de instellingen die daarbij aangeeft dat als gevolg daarvan de dekkinggraden sterk dalen, hetgeen juist is. Maar vervolgens verbindt men daaraan de onjuiste conclusie dat dus de noodzaak tot kortingen alleen maar groter wordt. Zelfs wanneer de korte termijn effecten die thans optreden ook nog eind 2020 aan de orde zouden zijn is die conclusie onjuist. Immers men gaat er daarbij vanuit dat de wijze waarop wij thans de verplichtingen moeten berekenen juist zou zijn.

Onjuiste conclusie

Ook de conclusie die men trekt dat deze ontwikkeling een pensioenakkoord in de weg zou staan is in onze ogen onjuist. Het onderstreept alleen maar de noodzaak nu door te pakken en tot afspraken te komen. En houdt met zijn allen nu eens eindelijk op de effecten voor de pensioenen naar de dagkoersen te beoordelen, waar alleen een lange termijnvisie een

goede basis is voor de beoordeling van de gezondheid van onze pensioenfondsen.

(Zie ook pag 7 voor het verslag van de onderhandelingen over het pensioenstelsel)

Koepel Gepensioneerden: blij met realiteitszin pensioenonderhandelaars

Persbericht 26 februari 2020

De kans op een succesvolle uitwerking van het pensioenakkoord neemt fors toe nu minister Koolmees van Sociale Zaken en de voorzitters van werknemers en werkgevers inzien, dat het star vasthouden aan een lage rekenrente een heilloze weg is. Dat het loslaten van die lage rekenrente leidt tot minder harde toezeggingen over de toekomstige pensioenuitkering is een logisch gevolg daarvan. De aanpassing van ons pensioenstelsel vraagt om realiteitszin bij alle betrokkenen. De Koepel Gepensioneerden is blij dat nu eindelijk gehoor wordt gegeven aan ons steeds herhaalde pleidooi bij de Stuurgroep Uitwerking Pensioenakkoord. Het is ook niet interessant te sparen voor een aanvullend pensioen als de rekenrente, die de uitkeringen bepaalt, vrijwel nul is en er ondertussen wel goede beleggingsresultaten worden behaald. Ook de pensioenfondsen zelf konden en wilden dat al niet meer uitleggen. De Koepel Gepensioneerden wijst erop, dat herijking van de rekenregels niet alleen voor gepensioneerden belangrijk

is, maar ook voor werkenden en jongeren. De opbouw van hun pensioen stagneert ook bij het achterwege blijven van indexatie en kortingen ten gevolge van de lage rekenrente. Daarom geldt hier zeker: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. De Koepel Gepensioneerden houdt zorgen over het tempo waarmee het aangepaste pensioenstelsel van start kan gaan. Er zijn in het pensioendossier nog veel onderwerpen waarover lastige knopen doorgehakt moeten worden, zoals de afschaffing van de doorsneesystematiek (wie gaat dat betalen?), het leeftijd gebaseerd beleggen door de pensioenfondsen, de juridische en financiële overgang naar het vernieuwde systeem.

Over de BPP

BestuurVoorzitter: Liesbeth Schaap

Vice-voorzitter: Jaap van der Spek

Secretaris: Cees Michielse

Penningmeester: Jaap Dijkstra

Leden: Jan van Pijkeren, Baukje vegter, vacature

LedenadministratieAanmeldingen,

adreswijzigingen en opzeggingen

graag doorgeven aan:

ledenadministratie@pfzw-

belangenvereniging.nl, www.pfzw-

belangenvereniging.nl/contact of Jan

van Pijkeren, tel. 06 30689873.

Opzeggingen gedurende het

verenigingsjaar gaan in per 1 januari

daaropvolgend.

Let op: Het pensioenfonds mag om

privacy-redenen geen mutaties

doorgeven aan de BPP. Neem in

voorkomende gevallen dus altijd

contact met ons op.

Lid worden De contributie bedraagt

slechts € 11,- per jaar (meer mag

natuurlijk ook!). Het

partnerlidmaatschap is € 5,50 per jaar.

U kunt zich aanmelden via de website

of via een brief dan wel e-mail met

gegevens aan de ledenadministratie.

Betalingen overmaken op banknummer

NL83INGB000 455 2579 t.n.v .

Belangenvereniging

Pensioengerechtigden PFZW.

In geval van overlijden Bij overlijden

stopt uw ouderdomspensioen van

PFZW. Uw partner en kinderen hebben

in principe recht op Partner- en

Wezenpensioen. Ook heeft uw partner

recht op een eenmalige slotuitkering

die gelijk is aan drie maal het bruto

maandbedrag van uw

ouderdomspensioen. Over die uitkering

wordt geen belasting en zorgpremie

ingehouden. Is er geen partner, dan

krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar

de uitkering. Is er geen partner of wees

die aanspraak kan maken op deze

uitkering dan kan deze worden

uitbetaald aan de natuurlijke persoon

die kosten heeft gemaakt in verband

met uw overlijden.

Bij overlijden stopt ook het

lidmaatschap van de BPP. Als u een

partner heeft die gerechtigd is tot een

partnerpensioen van PFZW dan zal BPP

onder gelijke voorwaarden en zonder

kosten uw lidmaatschap graag

omzetten in een lidmaatschap van uw

partner. De pensioenbelangen van uw

partner blijven op die manier behartigd.

Commissie Financiële

DienstverleningNeem in geval van

problemen met PFZW over uw

pensioenberekening contact op de

voorzitter van deze BPP-commissie:

Cees Michielse (06 47856168)of

contact@pfzw-belangenvereniging.nl

Activiteiten en informatie van de BPP

De BPP (Belangenvereniging

Pensioengerechtigden Pensioenfonds

Zorg en Welzijn) is via de

bestuursleden of actieve

kaderledenbetrokken bij de volgende

activiteiten:

1. Pensioenraad PFZW. In dit

medezeggenschapsorgaan van het

pensioenfonds zitten namens de BPP:

Cees Michielse als lid en Jaap van der

Spek als plaatsvervangend lid.

2. Ledenraad PGGM. Dit is het

adviescollege van de Coöperatie

PGGM. Baukje Vegter zit namens de

BPP in deze ledenraad.

3. Koepel Gepensioneerden. Bij deze

onlangs opgerichte koepel is de BPP

aangesloten. Bestuurslid Jaap van der

Spek is voorzitter van de koepel. Binnen

de koepel veel aandacht voor

inkomens- en koopkrachtbeleid

(pensioenen) voor ouderen en aan

zaken als huisvesting- en zorgbeleid.

Secretaris Cees Michielse en voorzitter

Liesbeth Schaap zijn actief binnen de

commissies die hiertoe zijn opgericht.

Informatie via website, nieuwsbrieven en Ons Pensioen.

De redactie van Ons Pensioen is in

handen van Roelof Jan Mulder

(hoofdredacteur), Jaap van der Spek,

Eric van Eck en Pierre Thijssen. Zij

zorgen er voor dat u goede

achtergrondinformatie krijgt over het

beleid van de BPP maar ook op de

hoogte blijft van eventuele opvattingen

van andere partijen.

Door middel van nieuwsbrieven, via e-

mail houden we de leden op de hoogte

van actuele ontwikkelingen. De redactie

van de nieuwsbrief ligt in handen van

Baukje Vegter.

De website van de BPP wordt verzorgd

door Cees Michielse. Geeft naast

actuele informatie vanuit de BPP en de

Koepel Gepensioneerden ook relevante

achtergrondinformatie over

pensioenonderwerpen en

koopkrachtbeleid met doorklik

mogelijkheden voor uitgebreidere en

meer technische achtergronden.

Lobby en nevenactiviteiten.

Alle bestuursleden zijn actief betrokken

bij het uitdragen van het BPP beleid en

onderhouden daartoe contacten met

andere relevante organisaties. We

noemen o.a. besturen van

pensioenfondsen, de SER, politieke

partijen en de financiële pers.